

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: H. Andersson (m. fl. gamla)
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1869 Boaryd, Väckelsång

Bergväsen

Troll	s.	1.
Trollkarar, Trollkypor	"	6.
Trollskaft		7

ACC. N:R. 5702

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Carlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: Karl Andersson (m. fl. gamla)
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1862, Boaryd, Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

Troll, trollpack.

Om övernaturliga väsen, som bott inne i berg eller jordbackar, berättas från flera platser inom Väckelsångs socken.

Dessa väsen benämnas nästan alltid för troll, men någon gång hör man trollpack. Trollen säges ha hållit till på två nämnda ställen inom socknen. I Pinnö trollhal-
 lar ute på Pinnamyr har "Pinnö herrskap" bott. I jordbackar i skogen vid Fiskerstads
 Hödregård, i en backe vid Paulanäs, i Drums-
 berg i skogen mellan Väckelsångs skogsgård
 och Prästgården samt i Vikabackarna å
 Lidkems herrgårds ägor har varit boställen

ACC. N:R.

5702

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Carlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

Berättat av: H. Andersson (m. fl. gamla)

Uppteckningsår: 1938

Född år 1862 i Boaryd, Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

För Troll i äldre Lieder. Trollen nämnes alltid såsom flera på vart ställe, således tros de ha levat i sällskap eller familjer. Några skönheter låra inke trollen ha varit, utan tvärtom mycket fula. "Lå som troll" brukar man säga om särskilt fula folk.

Trollen har velat klycka människobarn och äldre personer har de bergtagit och brukat som tjänare eller krålar. Bergtagna människor har fått stjåla åt trollen. Trollen ontalas alltid såsom varande mycket kluvaktiga. När de har gått ut för att stjåla, har de gjort sig osynliga för människor. Vid ölbygden försökte trollen att stjåla vörten,

Skriv endast på denna sida!

5702

ACC. N:R. _____

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryt, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: H. Andersson (m. fl. gamla)
 Uppteckningsår: 1958 Född år 1862 Boaryt, Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Lär för lade man stickor eller halmstrån i kors överst i byggekaret. Bödet har trollen också velat komma åt. Över "görelsen" (jasten, surdeden) lade man stickor i kors. Korsst har varit skyddsmedel mot troll, trolldom och förgöring. Eld har trollen också varit rädda för tillräckligt för stål, särskilt savar, vilket varit bra skydd. I en del sägner omtalas tältet hava räddat från bergtagning.

Någon gång omtalas trollen ha stått i vänskapligt förhållande till sina närmaste grannar bland människorna. En torpargumma fick en gång till

ACC. N:R. 5702

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: H. Andersson (m. fl. gamla)
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1862 i Boaryd, Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

skänkts en kopparkittel av sin granne
 trollkärningen. På ett annat ställe
 säges man ha fått låna silverskeder
 av trollen till en kalastillsättning.

De flesta troll troddes vara mycket rika,
 mängder av silver hade de samlat hos
 sig i bergen. Ibland låra de ha tagit
 ut och solat och luftat sina silver-
 saker utanför bergst eller backen.

"Tocka rika troll" eller "di ä rika som troll"
 kan man ännu höra sägas om folk,
 som man anser vara rika.

Älskan voro trollen mycket rädda för.
 När det äskade försökte de att gömma sig

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5702

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: H. Andersson (en. fl. gamla)
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1862 Boaryd, Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Hos människorna. Det var farligt för kvinnor att vid åskväder hålla upp kjolen eller förklädet, ty något troll kunde gömma sig däri. Det har sålunda kunnat äskas att kvinnofolk ett nygatan i kjolen. Det är troligen den s. k. Klottblinden som man trodde hade samband med trollen. Även som djur, t. ex. en katt, har trollen kunnat visa sig. Den trollen har rej kunnat skydda sig, till sist har åska slagit ihjäl dem allsammans. Därför finns det rej nu några troll. "Åska ha slagit ihjäl trollen", så säger alla äldre personer, när man frågar om vart trollen tagit vägen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5702

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: F. Andersson (m. fl. gamla)
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1862 Boaryd, Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Trollharar och Trollkupper.

Gamla jägare har råkat ut för troll-
 harar. Pädena har skojsat med jägare
 och hundar i äldre tider. Det gick ej
 att skjuta dessa harar på vanlig vis.
 De sprungo lika bra, hur mycket man
 än sköt på dem. Pössan skulle vara lad-
 dad med silver. Med en silverkula eller
 silverknapp kunde en trollhare träffas.

Man har också träffat på "jääkarna"
 (tjädre) som varit omöjliga att skjuta.
 Man kunde ej råka dem, hur väl man än
 siktede. Pädena foglar kallade man
 för "Trolltoppa".

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5702

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: P. Andersson m. fl. gamla
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1862 i Boaryd, Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Trollskaft.

Både människor och djur har i äldre tider träffats av "onna skott". Det var hastigt påkommande sjukdomar, som kommo liksom skott. Pådana onna skott fanns av flera slag. Det vanligaste var nog trollskaft, som väl kom från trollen. Trollskaft skulle skjutas bort. Över den som träffats av trollskaftet hölls en sådeskära, varpå man la 3 små kruthögar. På sopkvarsten lags 3 ris, med vilka man brände av kruthögarerna. Då läste man en ramsa och spottade i alla fyra väderstrecken.

Skriv endast på denna sida!